

Sygn. akt I Ca 67/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Joanna Składowska

Sędziowie SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

SSR del. Izabela Matusiak

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2017 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa S. N.

przeciwko Skarbowi Państwa - K. w Ł.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku

z dnia 18 października 2016 roku, sygnatura akt I C 7/16

1. oddała apelację;

2. przyznaje adwokat M. K. zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni z urzędu w postępowaniu apelacyjnym w kwocie (...) (jeden tysiąc sto siedem) złotych brutto, w tym VAT w wysokości 207 złotych, którą nakazuje wypłacić z funduszy Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łasku.

Sygn. akt I Ca 67/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 października 2016r. Sąd Rejonowy w Łasku, oddalił powództwo S. N. przeciwko Skarbowi Państwa, reprezentowanemu przez K. w Ł., o zadośćuczynienie (pkt 1), nie obciążając jednocześnie powoda nieuiszczonymi kosztami postępowania i kosztami procesu (pkt 2 i 3).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i wnioski:

W okresie od 30 października 2015r. do 01 grudnia 2015r. S. N. przebywał w A. w Ł..

2 listopada 2015r. do A. w Ł. wpłynęła korespondencja z K. w Ł. dla S. N.. Ponieważ na kopercie jako odbiorca figurował A. w Ł., a nie nazwisko osadzonego, to korespondencja przeznaczona dla powoda została otworzona przez

pracownika sekretariatu A. w Ł., zewidencjonowana i przekazana do komórek organizacyjnych celem załatwienia, zgodnie z Zarządzeniem nr 13/2002 Dyrektora (...) z 19 grudnia 2002r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej.

W konsekwencji powyższego powód otrzymał przeznaczoną dla niego korespondencję w otwartej kopercie 3 listopada 2015r., z rąk funkcjonariusza działu ewidencji A. w Ł..

Postanowieniem z 3 grudnia 2015r. Prokurator Prokuratury Rejonowej Ł. w Ł. odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie o sygn. akt 5 D- (...) wobec stwierdzenia, iż czyn z dnia 2 listopada 2015r., mający miejsce na terenie A. w Ł., polegający na przekroczeniu uprawnień przez funkcjonariuszy Służby Więziennej, poprzez otwarcie korespondencji urzędowej, czym działali na szkodę interesu prywatnego S. N., nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Postanowieniem Prokuratury Rejonowej w Ł., w sprawie o sygn. akt PR Ds. 11/2016 odmówiono wszczęcia śledztwa, wobec stwierdzenia znamion czynu zabronionego.

Powód ma 31 lat. Do dnia 4 grudnia 2024r. przebywać będzie w warunkach izolacji więziennej, obecnie w A. w R.. Nie posiada żadnych oszczędności, nie jest właścicielem żadnych nieruchomości czy rzeczy ruchomych. Nie osiąga żadnych dochodów. Posiada zadłużenie alimentacyjne w kwocie nie mniejszej niż 20000 zł.

Stan faktyczny ustalono wyłącznie w oparciu o dowody z dokumentów, gdyż nie budziły one wątpliwości co do swej autentyczności, nie były również kwestionowane przez strony procesu w jego toku.

Z tego względu, zdaniem Sądu pierwszej instancji oraz zważywszy, iż fakt otrzymania przez S. N. korespondencji w otwartej kopercie, nie był sporny

w rozpoznawanej sprawie, odstąpiono od dowodu z przesłuchania powoda w charakterze strony, uznając, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający do jej rozstrzygnięcia pod względem merytorycznym.

Sąd Rejonowy w dalszych pisemnych motywach swojego rozstrzygnięcia omówił dobra osobiste człowieka, wskazując na art. 23 k.c. oraz kwestię ich naruszenia powodującą odpowiedzialność odszkodowawczą, powołując się na art. 448 k.c.

Sąd pierwszej instancji rozważył następnie, powołując się na art. 102 pkt 11 k.k.,

art. 8 a § 3 k.k.w. w zw. z art. 8 a § 2 k.k. oraz z art. 134 § 2 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.

i § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie regulaminu organizacyjno

- porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (...), czy do otwarcia koperty przesyłanej powodowi przez pozwanego doszło w sposób nieprawidłowy, czy też nie.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Rejonowy stwierdził, że skoro w niniejszej sprawie koperta została zaadresowana nie do powoda, a na adres A. w Ł., to w świetle powołanych regulacji postępowanie administracji A. w Ł. w przedmiocie przeznaczony dla S. N. korespondencji, jawi się jako zasadne

i prawidłowe, gdyż dopiero po otwarciu koperty okazało się, iż adresatem znajdującej się w niej korespondencji jest powód.

Z tego względu, zdaniem Sądu Rejonowego, w rozpatrywanym przypadku nie sposób przyjąć, że doręczenie którego dokonano, nastąpiło do rąk osoby niepowołanej.

Zaznaczono przy tym, że nawet gdyby uznać, że do otwarcia koperty przesyłanej powodowi przez pozwanego doszło w sposób nieuprawniony, w wyniku błędnego zaadresowania przesyłki przez nadawcę, to w okolicznościach niniejszej sprawy, naruszenie to nie dotknęło powoda, a tym samym nie wyrządziło mu krzywdy.

Sąd Rejonowy, powołując się na art. 6 k.c. wskazał, że powód powinien udowodnić, że doręczenie przesyłki przez pozwanego w opisany wyżej sposób, a następnie jej otwarcie, spowodowało u niego jakąkolwiek krzywdę, czyli szkodę niemajątkową, w więc przedstawić dowody na to, iż przesyłka, którą otrzymał była celowo przetrzymywana, czy cenzurowana, że w wyniku jej otwarcia ujawniono np. jego kłopoty finansowe bądź jakiekolwiek intymne dane

osobowe (sytuacja zdrowotna, finansowa, orientacja seksualna, przekonania polityczne), które wpłynęły na późniejsze negatywne potraktowanie jego osoby, że w efekcie działań administracji A. w Ł. doznał upokorzenia czy poczucia wstydu.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji, powód nie sprostował powyższemu, gdyż w rozpoznawanej sprawie, podobnie zresztą jak w sprawach o sygn. akt PR 2 Ds. 2111/15 i PR Ds. 11/2016, ograniczył się do twierdzenia, iż otrzymał otwartą kopertę, nie wykazując, aby doszło do wyrządzenia krzywdy, czyli ujemnych przeżyć psychicznych, co w konsekwencji prowadziło do oddalenia powództwa.

O nieuiszczonych kosztach postępowania i kosztach procesu orzeczono w oparciu o art. 102 k.p.c., nie obciążając nimi powoda.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód – reprezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu, zaskarżając go w części oddalającej powództwo, wnosząc o jego zmianę i zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa, reprezentowanego przez K. w Ł., na rzecz powoda S. N. kwoty 10000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18 października 2016r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia.

Wniesiono również, o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym, według norm przepisanych, podwyższonych o stawkę podatku od towarów i usług, oświadczając, że koszty te nie zostały zapłacone ani w całości ani w części.

Skarżący zarzucił wyrokowi:

- naruszenie prawa materialnego art. 23 k.c. w zw. z art. 448 k.c., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i niezasadne uznanie, iż przepisy te nie znajdują zastosowania, pomimo ustalenia na podstawie materiału dowodowego sprawy istotnych okoliczności, zwłaszcza faktu, iż na kopercie od pozwanego jako odbiorca figurował A. w Ł., a nie nazwisko osadzonego, w konsekwencji powyższego powód S. N. otrzymał przeznaczoną do niego korespondencję w otwartej kopercie oraz pominięcie doznanej wskutek tego faktu krzywdy osadzonego.

- naruszenie prawa materialnego art. 102 pkt 11 k.k.w. w zw. z art. 8 a par. 3 k.k.w. i art. 8 a par. 2 k.k.w. poprzez ich błędną wykładnię i niezasadne uznanie, iż nie doszło do nieprawidłowego i nieuprawnionego czynu pozwanego poprzez zaadresowanie koperty przez K. w Ł. nie do powoda, ale na adres A. w Ł., w konsekwencji czego doszło do otwarcia korespondencji od pozwanego przeznaczonej dla osadzonego, to znaczy korespondencji od powyższego organu, pomimo iż korespondencja taka nie podlega cenzurze i pomimo ustalenia na podstawie materiału dowodowego sprawy tych istotnych faktów.

Ponadto, z ostrożności procesowej, wobec wniosku powoda S. N. zawartego w pismach procesowych, zwłaszcza w piśmie procesowym z dnia 24 sierpnia 2016 r., o przesłuchanie go jako strony na wskazane okoliczności, w tym na okoliczność doznanej krzywdy, zarzucono także naruszenie przepisów postępowania art. 299 k.p.c., popierając ten dowód, co miało istotny wpływ na wynik sprawy w zaskarżonym zakresie, ponieważ Sąd niezasadnie uznał, iż nie doszło do udowodnienia tej krzywdy przez osadzonego.

W odpowiedzi na apelację wniesiono o jej oddalenie w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego przez profesjonalnego pełnomocnika, według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Na mocy art. 387 § 21 k.p.c. Sąd Okręgowy ograniczył uzasadnienie do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, ponieważ Sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego ani nie zmienił ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń.

Należy tylko dodać, że Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, a na jego podstawie poczynił adekwatne do treści materiału dowodowego ustalenia faktyczne. Ustalenia te Sąd Odwoławczy przyjmuje za własne, nie znajdując potrzeby ich ponownego szczegółowego przytaczania.

Odnosząc się do podniesionych przez powoda zarzutów art. 102 pkt 11 k.k.w. w zw. z art. 8 a par. 3 k.k.w. i art. 8 a par. 2 k.k.w. należy podkreślić, że są one niezasadne, gdyż w niniejszej sprawie nie mają zastosowania.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, koperta z korespondencją do powoda została zaadresowana na A. w Ł., a nie bezpośrednio do powoda, czego konsekwencją było jej otwarcie i przekazanie niezwłocznie listu powodowi przez funkcjonariusza działu ewidencji A. w Ł. w otwartej kopercie, zgodnie z regulacjami prawnymi mającymi swoje oparcie w art. 134 § 2 k.p.k. w zw. z § 19 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz. U. z 2003 r., Nr 152, poz. 1493), na co prawidłowo wskazał Sąd Rejonowy w uzasadnieniu orzeczenia.

W tych warunkach, twierdzenia skarżącego, iż tak przekazana korespondencja podlegała cenzurze, czy nadzorowi są całkowicie chybione.

Niezasadne są również twierdzenia skarżącego, iż w niniejszej sprawie Sąd pierwszej instancji dopuścił się naruszenie prawa materialnego art. 23 k.c. w zw. z art. 448 k.c.

Analizując roszczenie powoda w kontekście odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa należy zwrócić uwagę, że w każdym przypadku dla powstania cywilnej odpowiedzialności odszkodowawczej muszą zostać spełnione przesłanki, według których wystąpiło: zdarzenie wyrządzające szkodę, za które prawo czyni dłużnika odpowiedzialnym (niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania albo czyn niedozwolony); szkoda mająca charakter majątkowy (na osobie lub mieniu) lub niemajątkowy (doznana krzywda) oraz związek przyczynowy pomiędzy tymi zdarzeniem, a szkodą.

Powód nie zdołał wykazać odpowiedzialności pozwanego Skarbu Państwa, gdyż nie odwoływał się do okoliczności mających wskazywać na czym polegała jego krzywda, nie wskazywał, że osoba która dokonała otworzenia koperty zapoznała się z treścią kierowanego do niego pisma, że wiedza wynikająca z treści korespondencji została przekazana innym osobom i skutek czego powód doznał jakiegokolwiek przykrości, czy niedogodności oraz nie udowodnił w myśl art. 6 k.c. tych okoliczności, wbrew zarzutom apelacyjnym.

Powód chcąc doprowadzić do innego rozstrzygnięcia w tym zakresie winien - stosownie do reguł wynikających z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. - przedstawić dowody, czego w istocie nie uczynił.

Skoro zatem w tej sprawie w ogóle nie zostały przez powoda wykazane tego rodzaju okoliczności, gdyż samo stwierdzenie przez powoda, iż otrzymał otwartą kopertę, nie powoduje jeszcze, iż po jego stronie doszło do jakiegokolwiek krzywdy.

Ponieważ w sprawie brak jakichkolwiek dowodów na to, aby pozwany Skarb Państwa dopuścił się bezprawnego naruszenia dóbr osobistych powoda (art. 23 w zw. z art. 448 k.c.), to w takiej sytuacji żądanie zasądzenia na jego rzecz od pozwanego zadośćuczynienia, było w sposób oczywisty bezzasadne.

Z przytoczonych względów apelacja podlegała oddaleniu w całości na mocy art. 385 k.p.c.

Na podstawie art. 381 kpc Sąd Okręgowy oddalił wniosek o przesłuchanie powoda zawarty w apelacji, gdyż dowód z przesłuchania stron nie służy poszukiwaniu i ustalaniu okoliczności faktycznych mogących być podstawą roszczenia, gdyż te winny wynikać z treści pozwu.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej pełnomocnika pozwanego będącego adwokatem w postępowaniu apelacyjnym, w wysokości 1107 zł brutto, orzeczono na podstawie § 8 pkt 4 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 1 i § 4 pkt 3 i 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 03 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016r., poz. 1714).